

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

<http://orcid.org/0000-0002-2954-5405>

Маматова Лейла Шаміліївна, к.е.н., старший викладач кафедри економіки підприємств, Державний вищий навчальний заклад «Приазовський державний технічний університет» м. Маріуполь, e-mail: leilamamatova@gmail.com

Leila Mamatova, Ph.D., senior lecturer of the Department Economics of Enterprises, State Higher Educational Establishment «PRIAZOVSKYI STATE TECHNICAL UNIVERSITY», Mariupol, e-mail: leilamamatova@gmail.com

L. Mamatova. Legal support of entrepreneurial activity in Ukraine.

The approaches of scientists to the definition of the concept of "legal support of entrepreneurial activity" are considered. The development of entrepreneurial activity in Ukraine is considered. It is proved that it is difficult and sometimes impossible for entrepreneurs to solve problems of local, regional, state and world level that arise under the influence of non-market factors. In solving these problems, government intervention and a corresponding chosen policy in the field of entrepreneurship are necessary. The main factors of influence and ways of solving problems of further development of entrepreneurial activity are determined. Three blocks of normative legal acts have been singled out, namely the Constitution of Ukraine, a block of special normative acts regulating solely entrepreneurial activity and regulatory legal acts containing separate norms or their totality regulating entrepreneurship. Certain components of legal support have been identified, which will have an effective impact on entrepreneurial activities. Investigations of directions of improvement of legal support of entrepreneurial activity, further enable to form four concrete measures for effective and comprehensive legal support of entrepreneurial activity. First, the activation of engaging the business community in a constructive dialogue with the public administration authorities in making power decisions at the state and local levels. Secondly, the development of any legislative projects on a competent and qualifying basis, taking into account their economic feasibility and financial security. Thirdly, clearing the legislation of unnecessary harmful regulatory and legal acts and subordinate legislation. Fourth, the establishment of effective parliamentary review on unconditional compliance by government officials and local self-government with legislative requirements in regulatory activities.

Маматова Л. Ш. Правове забезпечення підприємницької діяльності в Україні.

Досліджено підходи вчених до визначення поняття «правове забезпечення підприємницької діяльності». Розглянуто розвиток підприємницької діяльності в Україні. Доведено, що підприємництву складно, а іноді і зовсім не можливо самотійно вирішувати проблеми місцевого, регіонального, державного та світового рівня, які виникають під впливом неринкових чинників. За для вирішення цих проблем необхідно втручання держави та відповідність обраної політики у сфері підприємництва. Визначено основні чинники впливу та шляхи вирішення проблем подальшого розвитку підприємницької діяльності. Виокремлено три блоки нормативно-правових актів, а саме Конституція України, блок спеціальних нормативних актів, що регулюють виключно підприємницьку діяльність та нормативно-правові акти, що містять окремі норми або їх сукупність, які регулюють підприємництво. Визначено окремі складові правового забезпечення, які матимуть ефективний вплив на підприємницьку діяльність. Узагальнено напрями удосконалення правового забезпечення підприємницької діяльності, що в подальшому формують чотири конкретних заходи з ефективного та всебічного правового забезпечення підприємницької діяльності. По-перше активізація залучення підприємницької спільноти до конструктивного діалогу з органами публічної адміністрації щодо прийняття владних рішень на державному та місцевому рівнях. По-друге розроблення будь-яких законодавчих проектів на компетентній і кваліфікаційній основі з урахуванням їхньої економічної обґрунтованості та фінансової забезпеченості. По-третє очищення господарського законодавства від зайвих шкідливих нормативно-правових і підзаконних актів. По-четверте встановлення ефективного парламентського розгляду за безумовним дотриманням посадовими особами органів державної влади і місцевого самоврядування вимог законодавства щодо регуляторної діяльності.

Маматова Л. Ш. Правовое обеспечение предпринимательской деятельности в Украине.

Рассмотрены подходы ученых к определению понятия «правовое обеспечение предпринимательской деятельности». Рассмотрено развитие предпринимательской деятельности в Украине. Доказано, что предпринимательству сложно, а иногда и вовсе невозможно самостоятельно решать проблемы местного, регионального, государственного и мирового уровня, которые возникают под влиянием нерыночных факторов. В решении этих проблем необходимо вмешательство государства и соответствующая

выбранная политика в сфере предпринимательства. Определены основные факторы влияния и пути решения проблем дальнейшего развития предпринимательской деятельности. Выделены три блока нормативно-правовых актов, а именно Конституция Украины, блок специальных нормативных актов, регулирующих исключительно предпринимательскую деятельность и нормативно-правовые акты, содержащие отдельные нормы или их совокупность, регулирующих предпринимательство. Определены отдельные составляющие правового обеспечения, которые будут иметь эффективное влияние на предпринимательскую деятельность. Исследования направлений совершенствования правового обеспечения предпринимательской деятельности, в дальнейшем дают возможность сформировать четыре конкретных меры по эффективному и всестороннему правому обеспечению предпринимательской деятельности. Во-первых активизация привлечения предпринимательского сообщества к конструктивному диалогу с органами публичной администрации в принятии властных решений на государственном и местном уровнях. Во-вторых разработке любых законодательных проектов на компетентной и квалификационной основе с учетом их экономической обоснованности и финансовой обеспеченности. В-третьих очистки законодательства от лишних вредных нормативно-правовых и подзаконных актов. В-четвертых установления эффективного парламентского рассмотрения по безусловным соблюдением должностными лицами органов государственной власти и местного самоуправления требований законодательства в регуляторной деятельности.

Постановка проблеми. Становлення та розвиток ринкової системи господарювання в Україні вимагає економічного та соціального розвитку країни та суспільства, що є можливим лише за рахунок формування та розвитку підприємницької діяльності. Підприємницька діяльність є невід'ємним атрибутом ринкового господарства країни, розвиток якої визначається станом та рівнем ринкових відносин, тобто сприятливих та необхідних умов функціонування приватного сектору в економіці, а результатом є стимулювання продуктивності праці, отримання бажаного прибутку та задоволення суспільних потреб. Економічна сутність підприємницької діяльності полягає в залученні грошових коштів в певних об'ємах у різні галузі народного господарства та сприяє розвитку національної економіки країни, що сприяє поповненню бюджету за рахунок платників податків та розвитку соціальної складової в створенні додаткових робочих місць. Таким чином функції держави та підприємницької діяльності є доповненням один одного. Держава визначає загальні умови відтворення та економічне середовище діяльності підприємства, та підприємництво формує ринок задоволення потреб суспільства та розвиток економіки країни в цілому. Саме тому ефективно правове регулювання підприємницької діяльності з боку держави є благополуччям країни в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем ефективності правового забезпечення підприємницької діяльності присвячені роботи таких науковців: Р.М. Салієвої З.С. Варналій, С.С. Вітвіцького Н.О. Бардашевич, В.Є.Воротін, В.М. Геєць, Я.А.Жаліло, О.І.Кілієвич, Н.А.Малиш, І.В.Розпутенко, В.В.Юрчишин.

Мета статті дослідження стану правового забезпечення підприємницької діяльності в Україні.

Результати дослідження. Під правовим забезпеченням підприємницької діяльності розуміється комплекс юридичних норм, закріплених у Конституції України, законодавчих, нормативно-правових актах і актах індивідуального характеру, які встановлюють правила поведінки суб'єктів підприємництва при здійсненні ними господарської діяльності, а також визначають міру відповідальності за порушення цих правил.

Правове забезпечення в свою чергу захищає, з одного боку, суб'єктів підприємницької діяльності у зобов'язанні забезпеченні їх законних прав та інтересів, з іншого боку, мають право застосування стосовно них заходів адміністративного примусу у разі порушення прав споживачів, антимонопольного, податкового, екологічного законодавства.

Зміст правового забезпечення підприємницької діяльності виявляється в чіткому, послідовному й однозначному здійсненні органами державної влади і місцевого самоврядування повноважень щодо упорядкування правовідносин, які виникають у сфері реалізації конституційного права на підприємництво та утворення дійової системи державних гарантій щодо підтримки і сприяння підприємницької діяльності. Правове

забезпечення створює те середовище, в якому діє підприємець, гарантуючи йому державний захист прав власності, рівність прав і свободу підприємницької діяльності, вільну і законну конкуренцію, державну підтримку.

Правове забезпечення діяльності підприємців має стати правовою стратегією держави, органів публічної адміністрації і суб'єктів підприємництва, яка включає правила, способи і методи регулювання господарських відносин; закріплення господарського правопорядку в економіці; виконання вказівок держави, умов договорів, національних і регіональних програм соціально-економічного розвитку. Закони та інші нормативно-правові акти забезпечують реалізацію механізму правового регулювання і спрямовані на створення умов для правового господарювання й ефективного управління економікою на основі конструктивних правових засобів. Результативність правового забезпечення залежить від ступеню досконалості та ефективності господарського законодавства [1].

Проаналізувавши роботи вчених [2, 3, 4, 5, 6, 7, 8], можна виділити наступні негативні чинники законодавства:

- невизначеність пріоритетності законодавчих актів щодо регулювання підприємницької діяльності;
- ускладненість і об'ємність нормативної бази;
- постійні зміни і доповнення до законів;
- нестабільність і внутрішня суперечливість законодавчих актів і окремих їх норм щодо регулювання підприємницьких відносин;
- диспропорція у співвідношенні законів і підзаконних актів, їх декламаційність; відсутність у багатьох законах механізмів їх реалізації;
- недооцінка питань, пов'язаних з реалізацією прав і свобод людини і громадянина, гарантованих міжнародними конвенціями, що були підписані й ратифіковані Україною.

Правове забезпечення опосередковується двома напрямками регулювання підприємницької діяльності:

1) регламентація порядку реалізації права на підприємництво, гарантуючи його непорушність і визначаючи правовий статус суб'єктів господарювання.

2) визначення цілей, організаційно-правових засобів, методів і прийомів впливу держави на упорядкування відносин щодо здійснення підприємницької діяльності. [1]

Оскільки Україна перебуває на етапі становлення та розбудови стабільної ринкової економіки, перед державою стоїть завдання створення як економічних, так і соціальних передумов, які б дозволили ефективно розвиватися підприємництву. Досліджуючи стан розвитку економічних відносин, можна констатувати, що законодавство перестало бути фундаментом правового регулювання і не забезпечує виконання державних, галузевих і регіональних програм соціально-економічного розвитку. Сучасні умови господарювання потребують упорядкування і вдосконалення національної правової системи, зокрема, прийняття ефективних підприємницьких законів.

Під ефективністю правового забезпечення підприємницької діяльності слід розуміти наявність очікуваного результату від упровадження законодавства у зазначеній сфері економіки для досягнення поставленої мети за рахунок реалізації тих правових засобів, які визначені законом. Виходячи з цього визначення, змістом ефективності законів щодо правового забезпечення підприємницької діяльності є реалізація комплексу професійно розроблених правових засобів для досягнення наступних цілей: підвищення спроможності економіки, насичення внутрішнього ринку споживчими товарами національного виробництва, забезпечення соціального захисту громадян, завоювання зарубіжних ринків, світового економічного впливу, кваліфікованої роботи апарату управління у сфері державного регулювання зазначеної сфери. [1]

Для успішного розвитку підприємництва України необхідно розробити ефективну законодавчу базу регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Держава повинна розробити гнучку систему оподаткування підприємців з метою створення сприятливих

умов для отримання ними стабільного прибутку. Державна підтримка підприємців повинна включати їх правовий захист, створення відповідної інформативної й консультаційної бази, сприяння залученню інвестицій у розвиток вітчизняного підприємництва [12, 13]. Підприємницьке законодавство України складають регулюючі підприємство закони України та постанови Кабінету Міністрів, нормативні акти міністерств і відомств, органів місцевого самоврядування, у тому числі тих державних органів, що здійснюють державне регулювання підприємництва, контроль і нагляд за ним.

У підприємницькому законодавстві України можна виділити три блоки нормативно-правових актів:

1. Конституція України, відповідно до ст. 42 якої кожен громадянин має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Це право базується на свободі підприємницької діяльності, яка полягає в здійсненні на власний розсуд і ризик особою господарської діяльності, не забороненої законом, з метою одержання прибутку [9].

2. Блок спеціальних нормативних актів, що регулюють виключно підприємницьку діяльність: Закони України "Про господарські товариства", "Про акціонерні товариства", "Про фермерське господарство", "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців", "Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні" та інші.

3. Нормативно-правові акти, що містять окремі норми або їх сукупність, які регулюють підприємництво: Господарський Кодекс України, Цивільний Кодекс України, Податковий Кодекс України, закони України "Про власність", "Про ліцензування певних видів господарської діяльності", "Про захист прав споживачів", "Про захист економічної конкуренції", "Про захист від недобросовісної конкуренції", "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності", "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" та інші [1, 10].

Основними недоліками правового забезпечення підприємництва в Україні є [10, 11]:

1. неоднозначність, нестабільність і суперечливість чинної нормативно-правової бази підприємництва;

2. практично не функціонуючий характер багатьох правових актів, дуже низька виконавча дисципліна щодо нормативно-правових документів;

3. наявність у законодавстві багатьох нечітких норм, які при бажанні можна піддати будь-якому трактуванню; необґрунтованість законодавчих обмежень та вимог, які містяться в окремих нормативно-правових актах.

Розвиток підприємництва визнається в Україні одним із головних напрямів ринкових реформ і є важливим завданням державної регуляторної політики. Значення підприємництва та його вплив на соціально-економічні перетворення досить великий. Перш за все, це додаткові надходження до державного бюджету, нові робочі місця, розширення виробництва товарів і послуг як промислового, так і побутового призначення, запровадження ноу-хау та інших досягнень науково-технічного прогресу, підвищення добробуту населення тощо. Проблеми розробки дієвої державної політики підтримки підприємництва являються предметом досліджень таких вчених як З. Варналій, К. Ващенко, В. Воротін, І. Гой, Г. Калетнік та ін. Однак, питання підвищення ефективності чинних механізмів державного регулювання розвитку підприємництва в сучасних умовах в Україні залишаються недостатньо дослідженими. Розвиток та ефективне функціонування підприємницької діяльності є досить тривалим процесом, який повинен здійснюватися з урахуванням економічного та правового становища країни, існуючих проблем, що перешкоджають діяльності підприємств. Аналізуючи вітчизняну законодавчу базу підприємництва можна сказати, що вплив держави на нього з одного боку доволі значний, а з іншого – недостатньо ефективний. З огляду на це, умови сьогодення вимагають розробки та впровадження дієвих механізмів державного регулювання, які б стимулювали підприємницьку діяльність. [9, 10, 11, 13]

Шляхами удосконалення державного регулювання розвитку підприємництва в Україні мають бути [6, 7, 9, 11, 12]:

- удосконалення чинних правових актів, що регулюють підприємницьку діяльність з метою усунення внутрішньо-правових суперечностей та скасування положень, які гальмують розвиток підприємництва;
- подальше провадження державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності з метою створення сприятливого підприємницького середовища;
- активізація фінансово-кредитної та інвестиційної підтримки підприємництва;
- сприяння створенню інфраструктури розвитку підприємництва;
- удосконалення податкової системи, що забезпечувала б достатній обсяг надходжень платежів до бюджетів усіх рівнів, ефективне функціонування економіки країни, справедливий підхід до оподаткування всіх категорій платників податків;
- формування належного правового середовища для розвитку інноваційної та науково-технічної діяльності, підвищення мотивації підприємця до високопродуктивної і високоякісної діяльності через вдосконалення системи економічного стимулювання шляхом внесення змін до податкового, митного законодавства.

Головне завдання держави – всебічне стимулювання активності у сфері виробництва, створення сприятливих умов для підприємництва, а також забезпечення зайнятості населення, соціальна опіка найбільш вразливих верств суспільства, тобто забезпечити своїм громадянам гідний рівень життя. Тому роль держави в економічному житті суспільства сьогодні значно посилюється. Це виявляється у розробленні системи нормативно-правових актів, спрямованих на регулювання ринку, підприємницької діяльності, митних правил, банківської діяльності, цін і заробітної плати, соціального захисту населення. Таким чином, значна роль у регулюванні підприємницької діяльності належить саме правовому регулюванню, оскільки підприємництво є сферою взаємодії держави з ринком. [1, 3].

У загальному вигляді вдосконалення правового забезпечення підприємницької діяльності має здійснюватися за наступними напрямками [1, 3, 5, 8, 10,12]:

1) перший напрям опосередковується необхідністю формування в суспільстві засобами агітації, заохочення, переконання суспільної думки, що процвітаючі підприємці це основа матеріального достатку усіх інших верст населення.

2) другий — пов'язаний з необхідністю забезпечення умов функціонування ринкової економіки за рахунок забезпечення правової бази та суспільної атмосфери, що сприяють успішному розвитку підприємницької діяльності і створюють умови інтегрування підприємців у загальний простір соціальної відповідальності й підтримки стабільності економічних реформ і виконання програм соціально-економічного розвитку.

3) третій напрям передбачає реформування регуляторних відносин між державою та суб'єктами підприємництва з метою подолання протидії ходу регуляторної й адміністративної реформи та інертності з боку органів публічної адміністрації, які мають повноваження у сфері регуляторної політики.

Удосконалення правового забезпечення потребує вдосконалення [1, 4, 8]:

- норм, які визначають правовий статус суб'єктів підприємництва в ході реалізації ними господарської компетенції й оптимізацію державного регулювання;
- сутності, змісту й ефективності законів;
- визначення змісту й ефективності адміністративно-правової і господарсько-правової відповідальності;
- правового механізму забезпечення реалізації й захисту економічних і соціальних прав та інтересів підприємців;
- правових основ адміністративної діяльності публічної адміністрації;
- правих заходів щодо викорінювання корупції в господарській і публічній сферах;

- порядку збалансованості державних і суспільних інтересів з інтересами суб'єктів підприємництва (публічно-правових з приватноправовими);
- організації заходів для адаптації національного законодавства в підприємницькій сфері до європейського законодавства;
- основних положень щодо правового режиму власності (прийняття закону про власність);
- економіко-правового механізму легалізації тіньового капіталу, тіньової діяльності й тіньової економіки.

Досліджуючи ефективність правового забезпечення підприємницької діяльності, можна запропонувати наступні конкретні заходи:

1) активізація залучення підприємницької спільноти до конструктивного діалогу з органами публічної адміністрації щодо прийняття владних рішень на державному та місцевому рівнях. Державні службовці і службовці органів місцевого самоврядування повинні публічно обґрунтовувати необхідність прийняття владних рішень. Закони повинні мати конструктивний і творчий характер, бути дієвим механізмом державного захисту, легко доступними для розуміння широкого кола підприємців [9, 15].

2) розроблення будь-яких законодавчих проєктів на компетентній і кваліфікаційній основі з урахуванням їхньої економічної обґрунтованості та фінансової забезпеченості, тому ініціювання законопроєктів повинно здійснюватися фахівцями, які мають відповідні знання і досвід у правовому регулюванні конкретних сфер господарської діяльності. Професіоналізм парламенту визначається якістю змісту, корисністю та порядком реалізації. Обов'язковою умовою має бути обґрунтування очікуваного впливу кожного проєкту нормативно-правового акта на інтереси підприємців, населення (тобто споживачів) і держави [14].

3) очищення господарського законодавства від зайвих шкідливих нормативно-правових і підзаконних актів, в яких іноді, як у кривому дзеркалі, перекручується сутність закону, тому що органи виконавчої влади, видаючи постанову чи наказ, корегують і тлумачать сутність закону, замінюють основні його положення корпоративним змістом, трансформуючи державний інтерес у відмочу користь. Підзаконні акти стають перешкодою на шляху реформування будь якої галузі господарювання, проникаючи до глибин суті закону, перекручуючи та підмінюючи його зміст. Підзаконні акти необхідні як засіб управління, в якому відзначені шляхи впровадження в дію самого закону. Неприпустимо, щоб постанова уряду або наказ міністерства чи іншого центрального органа виконавчої влади визначали умови розвитку певної галузі господарювання. Такий акт управління повинен бути економічно обґрунтованим, фінансово забезпеченим і корисним. Готуючи його проєкт, необхідно уникати протиріч, неузгодженостей і дублювання з уже діючими нормами закону, збалансовувати державні та галузеві інтереси, а на стадії виконання актів здійснювати контроль за його впровадженням [7, с. 58].

4) встановлення ефективного парламентського розгляду за безумовним дотриманням посадовими особами органів державної влади і місцевого самоврядування вимог законодавства щодо регуляторної діяльності (зادля недопущення прийняття економічно-недоцільних і неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави в діяльність суб'єктів підприємництва та усунення перешкод для розвитку підприємницької діяльності). Внести відповідні зміни і доповнення до Кодексу України про адміністративні правопорушення та до Закону України «Про основні засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» щодо конкретизації адміністративної відповідальності посадових осіб у сфері здійснення державної регуляторної політики. [12].

Список використаних джерел

1. Маматова Л.Ш. Державне регулювання підприємницької діяльності в Україні / Л.Ш.Маматова // Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки: Зб. наук. праць. – Маріуполь: ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», 2017 – Вип. 33. – С. 153-160.

2. Знаменський Г. Л. Наукоємність сучасного господарського права / Г. Л. Знаменський // *Право України*. — 2010. — № 8. — С. 19–25.
3. Гарагонич О. В. Правове регулювання підприємницької діяльності в Чеській та Словацькій республіках / О. В. Гарагонич, Ю. М. Бисяга. — Ужгород : Ліра, 2005. — 176 с.
4. Варналій З. С. Політико-правове регулювання підприємництва в Україні: теорія і практика : монографія / З. С. Варналій, В. М. Кампо, І. І. Мазур та ін. — К. : Знання України, 2005. — 380 с.
5. Полешко А. Міжнародний семінар з питання законодавчого процесу в Україні / А. Полешко // *Право України*. — 2010. — № 11. — С. 322–329.
6. Коростей В. І. Господарське законодавство — основа ефективної економіки / В. І. Коростей // *Право України*. — 2005. — № 8. — С. 48–52.
7. Коростей В. І. Хозяйственное право Украины: теория и практика. Общая часть : курс лекций / В. И. Коростей. — Донецк : Юго-Восток, 2010. — 285 с.
8. Щербіна В. С. Деякі проблеми удосконалення господарського і господарсько-процесуального законодавства / В. С. Щербіна // *Право України*. — 2010. — № 8. — С. 14–23.
9. Конституція України. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
10. Гой І. В. Підприємництво : [навч. посіб.] / І. В. Гой, Т. П. Смелянська. — К. : Центр учбової літератури, 2013. — 368 с.
11. Ващенко К. О. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні : [нац. доп.] / К. О. Ващенко, З. С. Варналій, В. Є. Воротін [та ін.]. — К. : Держпідприємництво, 2008. — 180 с
12. Добровольська В. Засоби державного регулювання підприємницької діяльності / В. Добровольська // *Підприємництво, господарство і право*. — 2006. — №2. — С. 94-99.
13. Калетнік Г. М. Державне регулювання економіки : [навч. посіб.] / Г. М. Калетнік, А. Г. Мазур, О. Г. Кубай. — К. : Хай-Тек Прес, 2011. — 428 с.
14. Мамутов В. К. Загальні проблеми науки господарського права на стику XX і XXI століть / В. К. Мамутов // *Право України*. — 2010. — № 8. — С. 4–12.
15. Титова О. Концепція та програма модернізації господарського законодавства / О. Титова // *Право України*. — 2008. — № 6. — С. 73–78.

References

1. Mamatova L. Sh. (2017), "State regulation of entrepreneurial activity in Ukraine", ["Derzhavne reguljuvannja pidpriemnic'koї dijāl'nosti v Ukraїni"], L.Sh .Mamatova, *Bulletin of the Priazovsky State Technical University, Series Economics, Coll. sciences works, Mariupol, "Priazovsky State Technical University", Vip. 33, pp. 153-160.*
2. Znamensky G. L. (2010), "The knowledge of modern economic law", ["Naukoemnist' suchasnogo gospodars'kogo prava"], G. L. Znamensky, *The Law of Ukraine, No. 8, pp. 19-25.*
3. Garagonich O. V. (2005), "Legal regulation of entrepreneurial activity in the Czech and Slovak republics", ["Pravove reguljuvannja pidpriemnic'koї dijāl'nosti v Ches'kij ta Slovac'kij respublikah"], O.V. Garagonich, Yu.M. Bisyaga, *Uzhgorod, Lyra, 176 p.*
4. Varnalij Z. S. (2005), *Political and Legal Regulation of Entrepreneurship in Ukraine: Theory and Practice*, ["Politiko-pravove reguljuvannja pidpriemnictva v Ukraїni: teoriija i praktika"], monograph, Z. S. Varnalius, V. M. Kampo, I. I. Mazur, and others, K., *Knowledge of Ukraine, 380 p.*
5. Poleshko A. (2010), "International Workshop on the Legislative Process in Ukraine", ["Mizhnarodnij seminar z pitannja zakonodavchogo procesu v Ukraїni"], A. Poleshko, *The Law of Ukraine, No. 11, pp. 322-329.*
6. Korosy V. I. (2005), "Economic legislation - the basis of effective economy", [""], V.I. Korosy *Law of Ukraine, No. 8, pp. 48-52.*
7. Korosy V. I. (2010), "Commercial Law of Ukraine: Theory and Practice. General part: lecture course", ["Gospodars'ke zakonodavstvo —osnova efektivnoї ekonomiki"], V.I. Korostai, *Donetsk, Southeast, 285 p.*
8. Shcherbina V. S. (2010), "Some problems of improvement of economic and economic-procedural legislation", ["Hozjajstvennoe pravo Ukraїny: teoriija i praktika. Obshhaja chast': kurs lekcij"], V.S. Shcherbin, *Law of Ukraine, No. 8, pp. 14-23.*
9. "The Constitution of Ukraine", ["Konstitucija Ukraїni"], [electronic resource], available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
10. Goi I.V. (2013), "Entrepreneurship", ["Pidpriemnictvo"], taught. manual. I.V. Goy, T. P. Smelyanska, K., *Center for Educational Literature, 368 p.*
11. Vaschenko K. O. (2008), "About the state and prospects of entrepreneurship development in Ukraine", ["Pro stan ta perspektivi rozvitku pidpriemnictva v Ukraїni"], national. additional., K. O. Vaschenko, Z. S. Varnal, V. Ye. Vorotin and others, K., *State Committee for Entrepreneurship, 180 p.*
12. Dobrovolska V. (2006), "Means of state regulation of entrepreneurial activity", ["Zasobi derzhavnogo reguljuvannja pidpriemnic'koї dijāl'nosti"], V. Dobrovolskaya, *Entrepreneurship, economy and law., No.2, pp. 94-99.*
13. Kaletnik G. M. (2011), "State regulation of the economy", ["Derzhavne reguljuvannja ekonomiki"], taught. manual., / G.M. Kaletnik, AG Mazur, O.G. Cuban - K.: *Hi-Tech Press, - 428 p.*

14. Mamutov V.K. (2010), "Common problems of the science of economic law at the junction of the XX and XXI centuries ", ["Zagal'ni problemi nauki gospodars'kogo prava na stiku XX i XXI stolit' "], V.K. Mamutov, *Law of Ukraine*, No. 8, pp. 4-12.

15. Titova O. (2008), "Concept and Program of Modernization of Economic Legislation", ["Konceptsiya ta programa modernizacii gospodars'kogo zakonodavstva"], O. Titov, *Law of Ukraine*, No. 6, pp. 73-78.

Keywords: legal support, law, legislation, entrepreneurial activity, state, legislation, state regulation.

Ключові слова: правове забезпечення, право, законодавство, підприємницька діяльність, держава, законодавство, державне регулювання.

Ключевые слова: правовое обеспечение, право, законодательство, предпринимательская деятельность, государство, законодательство, государственное регулирование.

Рецензент: Меліхов А.А., завідувач кафедри економіки підприємства, ДВНЗ «ПДТУ», д.е.н., доцент

Перевірено на плагіат системою: <https://corp.unicheck.com/library/viewer/report/4640625>